

**UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA**

**SPOLJNA (I BEZBJEDNOSNA
POLITIKA) EU**

- AKADEMSKA 2019/2020. GODINA -

DOC. DR IVAN VUKOVIĆ

SPOLJNA POLITIKA EU TOKOM 90-IH

- **Geopolitičke promjene u Evropi**
 - Pad Berlinskog zida, revolucije na istoku, ... Njemačka, SSSR ...
 - Potreba organizacije MVK i o političkoj uniji (H. Kol i F. Miteran)
 - Veći demokratski legitimitet, efikasnije institucije, koherentnost ekon/monet/političke aktivnosti, CFSP
 - Odlazak M. Tačer (novembar 1990.)
 - Rim (decembar 1990.)
 - Odluka o dvije MVK (traju tokom 1991.)
- **Različiti stavovi država-članica o političkoj uniji/EMU**
 - „F“ kontroverza (supsidijarnost)
 - Prijedlog Luksemburga (tri stuba)
 - Kompromis između federalizma (Njemačka, Italija, Holandija) i antifederalizma (Danska, Velika Britanija)
 - Holandija traži unitarnu strukturu - samo Belgija „za“
 - Povratak na luksmburški prijedlog

SPOLJNA POLITIKA EU TOKOM 90-IH

- **Ugovor iz Mاستrihta (*Treaty on European Union*), februar 1992/novembar 1993.**
 - **Evropska unija na tri stuba**
 - **European Communities (I), CFSP (II), JHA (III)**
 - **Zajednički stav i zajednička akcija**
 - **Perspektiva stvaranja zajedničke odbrane**
 - **Western European Union (spona između EU i NATO)**
 - „Saodlučivanje“ Parlamenta i Savjeta
 - **Nove evropske politike (nauka, istraživanje i razvoj, zaštita potrošača...)**
 - **Treća faza EMU do 1999. godine**
 - **Problemi s ratifikacijom**
 - **Danski referendum, jun 1992. (50.7% protiv)**
 - **Promjena raspoloženja nakon opt-out-a (EMU, CFSP...)**

SPOLJNA POLITIKA EU TOKOM 90-IH

- Evropa à la carte
- Rat u Zalivu
- Rat u Jugoslaviji
- Potreba za novom reformom i dalji jačanjem CFSP-a
- Ugovor iz Amsterdama (oktobar 1997. / maj 1999.)
 - Odjeljenje za političko planiranje i rano upozorenje
 - Visoki predstavnik za CFSP (GENSEK Savjeta)
 - „Zajedničke strategije“ (Evropski savjet)
 - EU postepeno preuzima funkcije WEU

ZAJEDNIČKA ODBRAMBENA I BEZBJEDNOSNA POLITIKA EU

- EU preuzima funkcije WEU nakon Amsterdama
 - Petersberški zadaci kao dio obaveza Unije
 - NATO samit, Vašington april 1999. – dogovoren „Berlin+“
- Solana prvi Visoki predstavnik, oktobar 1999.
 - Prve zajedničke strategije u okviru CFSP-a – Rusija i Ukrajina
- Samit Bler-Širak u St. Malou, decembar 1998.
 - *The European Union needs to be in a position to play its full role on the international stage... To this end, the Union must have the capacity for autonomous action, backed up by credible military forces, the means to decide to use them, and a readiness to do so, in order to respond to international crises.*
 - Tri „D“ M. Olbrajt (no duplication, discrimination, decoupling)

ZAJEDNIČKA ODBRAMBENA I BEZBJEDNOSNA POLITIKA EU

- Kriza na Kosovu – nova (propuštena) prilika za djelovanje EU
- Samit EU u Kelnu, jun 1999.
 - Osnivanje Evropske odbrambene i bezbjednosne politike (ESDP) u okviru CFSP-a
 - „EU mora imati sposobnost za samostalne akcije, podržanu vjerodostojnim vojnim snagama, način da odluči da ih koristi, kao i spremnost da to uradi“
- Samit EU u Helsinkiju, decembar 1999.
 - *Headline goal* do 2003.
 - Države-članice da budu sposobne da „razvrstaju do 60,000 ljudi u roku od 60 dana i da održe taj razmještaj najmanje godinu dana... Ove snage treba da budu samoodržive u vojnom smislu...“
 - Osnivanje Političkog i bezbjednosnog komiteta (PSC), Vojnog komiteta (EUMC) i Vojnog osoblja (EUMS)